

⌈Vår dato:
18. november 2025

⌈Vår ref.:

⌈Saksbehandler:
Marianne T. Brekke

Høringsuttalelse fra Hovedorganisasjonen KA

Hovedorganisasjonen KA er arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter, deriblant alle kirkelige fellesråd og rettssubjektet Den norske kirke, samt et fåtall andre kirkesamfunn. Vi har følgende kommentarer til departementets høringsnotat:

Til høringsnotatet pkt. 3.2.3 Avgrensning av personkrets:

KA støtter i all hovedsak en videreføring av bestemmelsen, men mener at den bør utvides noe. Se forslag nedenfor under pkt. 5.2.

Høringsnotat pkt. 3.2.4 Prester

Vi støtter en videreføring av at «prester» skal omfattes av personkretsen, og er enig i at en henvisning til Den norske kirke ikke lenger er nødvendig.

Høringsnotat pkt. 3.2.5 «Religiøse ledere»

Vi støtter bruken av dette begrepet, og mener det kan gi en hensiktsmessig avgrensning.

Vi vil også henlede oppmerksomheten til et spørsmål som har særlig aktualitet i Den norske kirke, nemlig situasjonen der en prest eller en annen med yrkesmessig taushetsplikt har personalansvar for ansatte. Mange prester: biskoper, proster, prester som er stiftsdirektører, kirkeverger eller personalsjefer osv. omfattes av denne problemstillingen. Den yrkesmessige taushetsplikten er utformet med tanke på rammen konfident og prest/m.fl., og ikke med tanke på leder-ansattrelasjonen. Den ansatte vil da oftest vite at lederen er prest, og kan således tenke at man kan komme med betroelser til sin leder som vil dekkes av yrkesmessig taushetsplikt. Dersom lederen mottar betroelser som skulle være omfattet av yrkesmessig taushetsplikt, vil dette kunne gjøre videre oppfølging av en evt. personalsak knyttet til tematikken i betroelsen vanskelig for denne lederen. Vårt forslag til ny lovbestemmelse løser ikke denne situasjonen, men vi vil oppfordre departementet til å omtale dette problemkomplekset nærmere i lovproposisjonen, jf. omtalen i høringsnotatet på side 7 av at personer som innehar rollen som «forstander» i enkelte trossamfunn ikke vurderes å være omfattet av denne formen for taushetsplikt.

Høringsnotat pkt. 3.2.6 «Personer i tilsvarende funksjoner»

KA støtter at også personer i «tilsvarende funksjoner» bør omfattes av taushetsplikt. I Den norske kirke vil dette eksempelvis kunne være diakoner som har fortrolige samtaler med konfidenter, eksempelvis sorgesamtaler, som i stor grad er sammenlignbar med sjelesorgsamtaler som prester har. Kateketer vil etter vår mening også være i tilsvarende samtalsituasjoner, særlig når det gjelder samtaler med konfirmanter og andre deltakere på arrangementer i kirkens undervisningstjeneste. Det er ikke naturlig å omtale disse som prestens medhjelpere, og vi støtter derfor at disse vil kunne

omfattes av bestemmelsen direkte, da de ofte har arbeidsoppgaver som innebærer fortrolige samtaler hvor det er naturlig at konfidentene forventer taushetsplikt hos den som har disse arbeidsoppgavene. Utfordringen kan likevel bli å finne ut hvor avgrensningen av bestemmelsen vil gå i praksis.

For å få en enda mer presis avgrensning av personkretsen, mener vi at derfor ordlyden kunne omformuleres noe, og evt. kombinere forslag 1 og 2 i departementets høring, med noen justeringer. På denne måten vil det framgå av ordlyden direkte at det er oppgavene med åndelig og eksistensiell omsorg som er avgjørende for om man kommer inn under bestemmelsen, når det gjelder denne gruppen, og ikke andre oppgaver som prester og religiøse ledere normalt utfører. Se kommentar til høringsnotatet pkt. 5.2 nedenfor for forslag til alternativ formulering av bestemmelsen.

Til høringsnotatet pkt. 3.2.7 «Medhjelpere»

Vi støtter departementets forslag.

Til høringsnotatet pkt. 4.2.1 Livssynssamfunn:

KA støtter en videreføring av lovbestemt taushetsplikt innenfor trossamfunnene, og ser det i dagens situasjon også som naturlig at denne utvides til å også omfatte registrerte livssynssamfunn. Vi mener denne taushetsplikten er viktig for å ivareta konfidentenes grunnleggende privatliv og personvern. Dette hensynet kan også gjøre seg gjeldende innenfor livssynssamfunn, dersom disse etablerer samtaletilbud der det avholdes fortrolige samtaler som er sammenlignbare med sjelesorg og skriftemål i trossamfunn.

Til høringsnotatet pkt. 4.2.2 Registrerte og tidligere registrerte tros- og livssynssamfunn

KA støtter departementets forslag.

Til høringsnotatet pkt. 5.2 Situasjoner omfattet av taushetsplikten og pkt. 6.2 Opplysninger omfattet av taushetsplikt

Departementet har bedt om innspill til de to ulike forslagene i høringsutkastet. KA har vurdert begge forslagene og mener disse har hver sine fordeler. Begrepet «åndelig og eksistensiell omsorg» sier noe om hvilken type samtaler taushetsplikten er ment å beskytte, og kan bidra til å avgrense og skape mer klarhet hvilken personkrets som omfattes av plikten. Vi mener likevel at det vil være en for snever regel om taushetsplikten bare omfatter situasjoner som aktivt oppsøkes av begge parter/er avtalt på forhånd og ikke situasjoner som oppstår spontant, slik vi forstår departementets ene forslag jf. departementets høringsbrev uttalelse på side 10 annet avsnitt. Samtaler om åndelige og eksistensielle spørsmål kan etter vårt syn også oppstå spontant under mer tilfeldige (eller i det minste ikke forhåndsavtalte) møter mellom prest m.fl. og konfident. Dette er kanskje til og med den vanligste situasjonen.

Det bør derfor ikke være avgjørende for taushetsplikten at samtalen har skjedd i en institusjonalisert ramme, som er avtalt på forhånd og som begge oppsøker. Eksempler på ikke forhåndsavtalte situasjoner, som likevel bør ha samme beskyttelse, er at en person spontant etter en gudstjeneste ber om å få «to ord» med presten, eller man møtes tilfeldig i butikken og en betroelsessituasjon

oppstår. Vi mener derfor at alternativ 1 er for snevert utformet i departementets forslag. Vi mener likevel at begrepet kan bidra til en avgrensning av personkretsen som omfattes, dersom man kobler dette begrepet til alternativ 2 i departementets høring, og justerer dette med «betrodd dem i anledning av stillingen eller oppdraget», se vårt forslag til alternativ formulering nedenfor.

Vi mener andre alternativ i høringsutkastet, som ligger nærmere ordlyden i dagens regel også har noen fordeler. Dette alternativet dekker også betroelsessituasjoner som oppstår mer spontant, der konfidenten allikevel vil kunne ha en berettiget forventning om taushet. Vi har også inntrykk av at dagens bestemmelse stort sett fungerer godt, og ser det derfor som en fordel om man får en bestemmelse som ligner dagens utforming. Vi mener at også opplysninger man har fått på sin fritid, men som er en klar konsekvens av yrkesrollen bør kunne omfattes av taushetsplikten, slik vi oppfatter at rettstilstanden er i dag, og har derfor foreslått å ta inn at taushetsplikten skal gjelde for opplysninger som er betrodd dem i anledning av stillingen eller oppdraget.

Bestemmelsen kan eksempelvis formuleres slik:

«Prester, religiøse ledere samt øvrige personer som i sin stilling gir åndelig og eksistensiell omsorg, har taushetsplikt om det som er betrodd dem i anledning av stillingen eller oppdraget. Taushetsplikten omfatter ikke opplysninger som er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig. Taushetsplikten gjelder for personer med disse funksjonene, i registrerte eller tidligere registrerte tros- og livssynssamfunn, og gjelder også etter at tjenesten eller arbeidsforholdet er avsluttet.»

Til høringsnotatet pkt. 7 Unntak fra taushetsplikt

Til høringsnotatet pkt. 7.2.1 Samtykke

KA støtter departementets forslag.

Til høringsnotatet pkt. 7.2.2 Adgang til å melde til barneverntjenesten

KA støtter at det gis en lovfestet adgang til å kunne melde til barneverntjenesten når vilkårene i barnevernloven § 13.2 er oppfylt. Vi er enig i at det ikke innføres en meldeplikt slik som ansatte i skoler, barnehager m.fl. har, selv om kun en melderrett kan føre til vanskeligere avveininger hos den enkelte ansatte. Hensynet til barns beste ved alvorlig bekymring tilsier et unntak fra taushetsplikten i disse tilfellene. Dette gjelder særlig hvis den som har foreldreansvar for barnet er bakgrunnen for alvorlig bekymring for barnets beste, og vedkommende ikke vil samtykke til at opplysningene bringes videre. Vi mener imidlertid at dette unntaket bør kombineres med det foreslåtte unntaket «fare for liv og helse» nedenfor, slik at også nødrettssituasjoner som gjelder voksne kan omfattes av unntaket.

Til høringsnotatet pkt. 7.2.3 «Fare for liv og helse»

KA støtter også dette unntaket i departementets høring. Her er personkretsen videre i og med at voksne også omfattes, men terskelen for hvilke situasjoner som omfattes er høyere enn i alt. 1, i og med at dette er en snever unntaksregel som bare skal åpne for deling i nødrettssignende tilfeller. Vi mener departementets to forslag om unntak bør kombineres. Når det gjelder barn bør terskelen

være noe lavere enn når det gjelder voksne, der nødrettssituasjonene kan være tilstrekkelige når det gjelder hvilke situasjoner som omfattes av «melderett».

Vi foreslår følgende alternative formulering:

«Taushetsplikten er ikke til hinder for å melde bekymring for barn til barneverntjenesten, dersom vilkårene i barnevernloven § 13-2 første ledd er oppfylt.

Så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse hos både barn og voksne, er taushetsplikten ikke til hinder for å dele opplysningene med andre, for å avverge denne faren.»

Til høringsnotatet pkt. 7.3 Særskilt om avvergingsplikten

Vi deler departementets vurdering av at avvergingsplikten nok er for lite kjent på sektoren.

Til høringsnotatet pkt. 8.2 Straff

KA mener at dersom taushetsplikten skal være straffesanksjoner forutsetter dette en klar og hensiktsmessig avgrensning av personkretsen som omfattes. Se våre kommentarer over mht. dette.

Til høringsnotatet pkt. 9 Overgangsregel

KA støtter departementets forslag.

Til høringsnotatet pkt. 10 Iverksettingstidspunkt

Vi støtter departementets vurdering mht. tidsrammen fra vedtak til iverksetting. For å få en vellykket implementering vil nok de ulike tros- og livssynssamfunn trenge tid, men også bistand fra departementet i form av veiledningsmateriale for å sikre en god implementering av en ny bestemmelse.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen KA

Marit Halvorsen Hougsnæs
adm.dir.

Ingrid B. Tenfjord
avdelingsdirektør